

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1620 usque ad annum 1623

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1777

VD18 90118855

§. 64. Conradi Vorstii, Valentini Smalcii, & Joannis Randal interitus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67344](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67344)

summe charus, & in veneratione habitus, cum hebraici idiomatis esset peritissimus, multos hebræos convicit, pluresque hæreticos ad Ecclesiæ gremium reduxit, tandem vero in Taurinensi Carmelo suo mortalitatem exiit, postquam ibidem typis ediderat sequentes Libros I. Declarationes S. Scripturæ secundum sensum hebraicæ linguæ. II. Sermones de S. Syndone. III. Hieroglyphicam relationem faustissimi auspicii Sabaudicæ Domus. IV. Testamentum Tobicæ. V. Quæstiones controversiarum. VI. Panegyricum in inauguratione Cardinalis Mauritii Sabaudi. VII. Theologicarum quæstionum viam præter quamplurimos libellos Asceticos, & vitam S. Basilii Magni.

Sæc. XVII.
A. C. 1622.

§. LXIV.

*Conradi Vorstii, Valentini Smalcii,
& Joannis Randal interitus.*

Non pauci ex Calvinii & Lutheri sectis, qui eruditis suis lucubrationibus sibi famam conciliabant, hoc anno decessere: Ad hos primo referimus Conradum Vorstium patria Coloniensem. Hic a Patre suo Calvinianæ sectæ addictissimo Bedbergam, ac inde Düffeldorpium missus, politionibus literis egregiam navabat operam: postea

*Bælius in
Diction.
Freher. in
Theatr.
Part. I.
sect. 3. Epist.
Remonstr.
Opera Reg.
Jacob I.
Protest. An-
tiv. p. 165.
Hornii Hist.
Eccl. p. 374.*

Pp 2

Colo-

Sæc. XVII. Coloniam reversus, in Laurentiano
A. C. 1622. Gymnasio Philosophiæ vacabat, a Magis-
 tri tamen honore exclusus, eo quod
 pro more Catholicæ fidei defensionem
 jurato polliceri renuisset. In variis
 postea Academiis Theologiam profes-
 sus, a pluribus Principibus & Ecclesiis,
 ut Pastorem ageret, expetebatur. Ac-
 cersebatur etiam a Lugduno-Batavæ
 Academiæ Curatoribus; crescentibus
 autem ibidem inter ipsos Ministros ri-
 xis ac turbis, jure suo cedens a mune-
 re docendi abstinuit, Steinfurtenfi
 Gymnasio suam locans operam. Mor-
 tuo demum Arminio ad Lugdunen-
 sem Cathedram revertebatur, infau-
 stissimo tamen hujus Viri fato; præ-
 terquam enim, quod Gomaro, utpote
 Arminii Successor jam exosus esset,
 & ante adventum suum a Gomaristis
 tanquam Socinianorum hæresi infectus
 crederetur, insuper horum indignatio-
 nem sibi potissimum in caput suum ac-
 cersebat suo tractatu *de Deo*, ac illius
apologia: Accusabatur enim, quod in
 utroque hoc libro juxta Sociniano-
 rum placita de Dei natura effutiisset,
*hanc in se non esse infinitam, sed duntaxat
 comparative ad nos, & unamquamque hy-
 postasin in Divinis peculiarem habere es-
 sentiam, Deumque in se non esse æternum,
 nec impassibilem &c.* Transmittentur
 hi

hi duo libri ad Jacobum I. Angliæ Regem, qui mox Rudolpho Winwoodo suo apud Batavos Oratori negotium dedit, ut Ordines compelleret, quatenus Vorstium, *hominem hæreticum*, quem ipsi absolvisset, a Lugdunensi Professione arcerent, secus, Rex fœderi cum Ordinibus nuntium missurus esset: Jacobus vero, priusquam Ordinum responsionem accepisset, Vorstii librum *de Deo* Londini, in cæmeterio ædis D. Pauli necnon Oxonii & Cantabrigæ carnificis manu comburi iussit, ac suam protestationem Antivorstianam, seu expositionem Vorstianorum errorum publici juris fecit. Hunc Regis ardorem Batavi iniquo ferebant animo, indignantes, quod Rex nequidem ab eis rogatus, in causam Ecclesiæ, in quam nulla ei competeret jurisdictio, sese præcipiendo ac comminando ingereret. Hinc eidem nec ex integro cedendum, nec aperte resistendum rati, rescripsere, quod proxime in Ordinum comitiis hoc negotium ex animi sententia transactum iri sperarent: interim vero Vorstius a docendi officio abstinere iussus esset. Rege autem Vorstii exilium acrius urgente, hic Lugduno Gudam missus est, id ipsum suadente Utenbogardo, qui haud dissimulanter eidem scripserat, quod Batavi *Christianum Professore, non*

Sæc. XVII.
A. C. 1622.

Sæc. XVII. *Ostrodianum expeterent* (*). Postea Vorstius a Gomaristis in sua Dordracensi Synagoga congregatis perpetuo multabatur exilio, integro biennio delitescere ac circumerrare coactus, ut Gomaristarum insidias eluctari posset: tandem vero a Friderico Holatiæ Duce receptus, Tönningæ die vigesima nona Septembris misere periit. Præter recensitos libros, in quibus tamen tractatum de *Filiatione* integrum e veteri codice cuiusdam Anonymi Samosatani descripsisse fertur, edidit etiam *fidei Christianæ delineationem: commentaria in Epistolas Apostolicas, Enchyridion controversiarum inter Evangelicos & Pontificios, Apologiam pro Ecclesiis orthodoxis contra Jesuitas. De causis deserti, & deserendi Papatus, & plura alia, quæ, si nunquam scripsisset, se literariæ Reipublicæ longe magis meritum reddidisset.*

Ex eadem Sociniano-Calvinistarum fæce prodierat Valentinus Smalcus primum Scholæ Smiglenfis Rector, inde Lublinensis, ac postea Racoviensis cætus Minister, qui Racoviensem Catechesin edidit, eamque Wittenbergenfi Academiæ nuncupavit, quam tamen illa

(*) Christophorus Ostrodus Goslariensis Rector ob errores Socinianos a suis exauctoratus fuit.

illa confutabat, cum a Socini erroribus Sæc. XVII.
 aliena esse gestiret: ex hac tamen re- A. C. 1622.
 pulsa postmodum inter Smalcium &
 Francium exortæ sunt altercationes.
 Edidit pariter librum de divinitate
 Christi, necnon institutionem Religio-
 nis Christianæ, *pudesañionem P. Scargæ*
Jesuitæ, & plura ejusmodi tribo-
 laria schediasmata.

Obiit quoque die decima octava Ju-
 nii Joannes Randal Anglus, qui tra-
 ctatum de Deo & Christo, necnon de
 Sacramentis, præter aliquos sermo-
 nes typis vulgaverat.

§. LXV.

Davidis Parei, Petri Hinckelmani,
aliorumque mors.

Præterea hoc anno die decima quinta Freher.
 Junii septuagenario major decessit theatr. Vir.
 David Pareus Francosteinii in Silesia erud. p. I.
 natus. Hic exuto Luthero Calvinum sect. 3.
 induit, atque a Friderico III. Palatino
 Electore Heidelbergam evocatus, Col-
 legium Sapientiæ gubernandum susce-
 pit; ubi vero hic idem Elector ejectis
 Calvinistis Lutheranos Prædicantes
 invexerat, Pareus quoque emigrare
 coactus est, Heidelbergam primum re-
 versus, postquam Joannes Casimirus
 Palatinus Elector anno Christi mille-
 simo quingentesimo octogesimo quarto

Pp 4

ex-